

ELU PROJEKTI ARUANNE

Projekti nimi (ELU veebilehel): Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia IV

Juhendaja(d): Kädi Riismaa, Aira Lepik, Raul Talmar

Liikmed: Daniel Kupinski (Informaatika, Tarkvaraarendus), Elina Peetso (Kutsepedagoogika, Geograafia), Elis Randmaa (Kultuuriteadus, Digihumanitaaria), Jan Henrik Levertand (Informaatika, Tarkvaraarendus), Kerli Malleus (Kultuuriteadus, Digihumanitaaria), Kevin-Kaspar Einosk (Informaatika, Tarkvaraarendus), Laura Kens (Alushariduse pedagoog), Liisa Sild (Kultuuriteadus, Digihumanitaaria), Lisette Ervand (Alushariduse pedagoog), Roland Silt (Informaatika, Tarkvaraarendus), Sander Nõlvak (Informaatika, Tarkvaraarendus), Valeria Puhtejeva (Õigusteadus)

Partnerid: Arte Gümnaasium, Eesti Rahvakultuuri Keskus

1. Probleem, olulisus ja eesmärk

Kirjeldage projekti eesmäärke, probleemipüstitust ja olulisust.

Projekt „Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia“ kui jätkuprojekt on suunatud Eesti avaliku elu tegelaste sünnikohtade kaardistamisele kuni aastani 1940. Tegemist on kultuurigeograafia ja kartograafia elemente sisaldava kultuuriajaloo-alase projektiga, mis uurib Eesti avaliku elu tegelaste päritolu nii üldiselt kui ka uuritavate isikute tegevusalade järgi. Projekti laiem eesmärk on avardada inimeste silmaringi Eesti ajaloost, kultuurist ja avaliku elu tegelastest. Projekti kitsamaks eesmärgiks on kuvada Eesti avalike tegelaste sünnikohtade geograafiline jaotus interaktiivse kaardi kujul.

Me sooviksime inimestele tutvustada nende Eesti ajaloo ja kultuuri seisukohast tähtsate tegelaste elulugu, loomingut ja veel nii mõndagi, et tekiks ülevaade sellest, mis pändinad on jätnud ning mis sellest tänapäevaks kujunenud. Leitud infot kujutatakse interaktiivsel kaardil, mis hakkab olema kõigile kättesaadav Eesti Rahvakultuuri Keskuse veebilehel (<https://rahvakultuur.ee/>). Meie töö tulemust saaks kindlasti kasutada tulevikus õppetöös või enda silmaringi avardamisel.

Hetkel on lõpusirgel projekti neljas etapp. Esimeses etapis loodi Google My Maps alusel interaktiivne kaardirakendus, kus kujutatakse biograafilises teatmeteoses “Eesti avalikud tegelased” (Tartu: Eesti Kirjanduse Selts, 1932) esinenud tegelasi. Teises etapis töötati läbi teatmeteos "Eesti biograafiline leksikon" (Tartu: Kirjastusühing "Loodus", 1926-1929) ning kuvati selles kajastatud isikute andmestikku samuti Google My Maps abil loodud kaardil. Projekti kolmandas etapis tehti uus samalaadne kaart, mille sisu põhines "Eesti biograafilise leksikoni täiendusköitel" (Tartu: Kirjastusühing "Loodus", 1940). Viimases ehk neljandas etapis korrastati, kontrolliti ja täiendati eelnevates etappides kogutud koondandmed, et neid saaks seejärel juba uues, spetsiaalselt selle projekti tarvis loodud, kaardirakenduses kuvada.

Probleemipüstitus:

Projekti eesmärk oli luua interaktiivne kaardirakendus, mida oleks lihtne kasutada ja mis annaks enam kasu kooliõpilastele, õpetajatele ja teistele huvilistele. Rakenduse tegemisel oli tähtis ühendada erinevatest teadusvaldkondadest saadud teadmised ja meetodid, et moodustada kaasaegne ja kergesti ligipääsetav tööriist Eesti avaliku elu tegelaste sünnikohtade, elulugude jne uurimiseks ning tutvustamiseks.

Projekti käivitades otsustati hõlmata ainult kuni 1940. aastani ilmunud biograafilised teatmeteosed. Esimene etapp võttis isikute valimi moodustamisel aluseks teatmeteose “Eesti avalikud tegelased: eluloolisi andmeid” (Eesti Kirjanduse Selts, 1932), teine etapp “Eesti biograafilise leksikoni” (1926-1929), kolmas etapp “Eesti biograafilise leksikoni täiendusköite” (1940). Kuna esimeses etapis kaardistatud teatmeteose koostamise

põhimõtted erinevad oluliselt teises ja kolmandas etapis käsitletud teoste põhimõtetest, siis otsustati esimese etapi andmed koondversioonist välja jätta. Seega sisaldab neljandas etapis korrastatav koondandmestik ainult “Eesti biograafiline leksikon” (1926-1929) ja “Eesti biograafilise leksikoni täiendusköite” (1940) valimi andmeid. Olulise uuendusena mindi neljandas etapis üle spetsiaalselt selle projekti tarvis loodud kaardirakendusele. Uus kaardirakendus annab juurde tunduvalt paremaid võimalusi (filtreerimine tegevusvaldkondade ja nende alamkategoriate ning sünniaegade järgi jm).

I, II ja III etapp koostasid Exceli tabelid ning kandsid sinna uuritavates teatmeteostes kajastatud isikud. Edasi koguti lisamaterjali elulugude jaoks mujalt. Andmete kontrolliks ja/või täiendamiseks kasutati järgmisi veebilehti:

Rahvusarhiiv - <https://www.ra.ee>.

Eesti Entsüklopeedia - <http://entsyklopeedia.ee>.

Eesti Kirjandusmuuseum - <https://www.kirmus.ee>.

Vikipeedia - <https://et.wikipedia.org/wiki/>

Eesti Maaelumuuseumid - <https://maaelumuuseumid.ee>.

Sõjaeelse Eesti esseistika ja kirjanduskriitika - <http://www.kirjandusarhiiv.net>.

Eesti suuremate raamatukogude ühiskataloog - <https://www.ester.ee>.

MTÜ Eesti Fotopärand - <https://ajapaik.ee>.

Eesti Muuseumide veebivärv - <https://muis.ee>.

Lõppfaasis avalikustati valminud interaktiivsed kaardid ning tutvustati neid sihtgruppidele ja/või huvilistele läbi sotsiaalmeedia platvormide.

Meie etapis seda tööd enam vaja teha ei olnud, vaid me saime päranduseks teise ja kolmanda etapi tabelite koondi. Meie probleemid algasid sellest, et kuna kasutatud teatmeteoste väljaandmise ajavahemik on päris suur, siis on neist võetud tekstidel keelelised jm erinevused. Neid tuli ühtlustada ja omakorda üle kontrollida. Lisaks sellele on projektis osalevate erinevate erialade üliõpilaste arusaamad erinevad. Samas need erinevad nägemused ja erinev töökuseaste annavad meile samas ka kogemuse juurde.

Palju aega võttis tabeli korrastamine, kuna me pidime kokku leppima ja tagama avalike tegelaste elulugude ühtse ülesehituse, ühtlustama tegevusvaldkonnad, määratlema sündikoha koordinaadid jne. Samuti, kuna andmed olid võetud erinevatest teatmeteostest, siis sageli nad ei klappinud ja meie pidime tegelema nende parandamisega (elulugude korrigeerimine nii sisuliselt kui ka keeleliselt, lisaks sünniaegade korrastamine vastavalt vana/uue kalendri süsteemidele). Esinesid ka probleemid piltide lisamisega, mis pidid olema kindlas vormingus.

Tarkvaraarenduse suurimateks väljakutseteks oli ülesannete õige jaotamine meeskonna liikmete vahel. Alguses esines sageli olukordi, kus ülesandeid tuli ümber jaotada, sest keegi teine oskas neid paremini lahendada. Teiseks probleemiks oli ajapuudus. Nagu tarkvaraarenduses sageli juhtub, oleks alati võimalik teha paremini, ilusamini ja tõhusamalt, kuid ajalimiit seadis piiranguid ning mõned funktsioonid jäid seetõttu realiseerimata. Ajapuudus seostub ka kompetentsusega. Kindlasti suudaksime arendada väga keerulisi asju, kui oleks piisavalt aega õppida. Kui õppimiseks aega ei jätku, on väga raske programmeerida funktsionaalsusi, millega kunagi varem kokku pole puutunud.

Olulisus:

Eesti avaliku elu tegelaste tundmine on oluline mitmel põhjusel:

- Ajalooline arusaam: avaliku elu tegelased olid tähtsad Eesti iseseisvaks riigiks saamisel ja kasvamisel. Nende rolli tundmine aitab paremini aru saada riigi minevikust, võitlusest iseseisvuse nimel ja demokraatlike asutuste tõusust.
- Rahvuslik identiteet: avaliku elu tegelased aitasid kaasa eesti rahvusliku identiteedi, keele ja kultuuri kujunemisele. Nende tegevuse tundmine aitab paremini mõista, kuidas kujunes eesti rahvus.
- Kaasaegsed väljakutsed ja tugipunktid: avaliku elu tegelased võivad olla pidepunktiks kaasaegsetele väljakutsetele vastuste leidmisel, olgu need siis keskkonnaprobleemid, inimõigused või majandusareng.

- Hariduslik väärtus: õpilaste ja üliõpilaste jaoks aitavad teadmised oma riigi silmapaistvatest isikutest arendada kriitilist mõtlemist, õppida eeskujusid juhtimisest ja sotsiaalsest vastutusest.

Meie projekti olulisus seisneb selles, et me soovime luua vahendi inimeste silmaringi avardamiseks, et nad teaksid enam oma riigi ajaloo ja erinevate sündmuste kohta ning milline oli erinevate inimeste roll. Selliste faktide teadmine aitab mõista, kuidas erinevad Eesti organisatsioonid on kunagi alguse saanud ning, laiemalt, kuidas Eesti elu on jõudnud tänaseni.

Osa “Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia IV” liikmeskonnast keskendus valdavalt teabe otsimisele, korrastamisele ja selle kvaliteedi tagamisele. Tulemuse saavutamiseks kasutasime erinevaid teatmeteoseid. Nende hulka kuuluvad “Välis-Eesti tegelased: eluloolisi andmeid” (Tallinn: Välis-Eesti Ühing, 1939), “Eesti majanduselu leksikon” (Pärnu: kirjastus “Sõna”, 1939), Eesti riigi-, avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938 (Eesti Kunstnike Liit, 1939, Eesti Entsüklopeedia <http://entsyklopeedia.ee/> ja teisi. Lisaks veel kasutasime veebist avalikult kättesaadavat teavet ning vajadusel kontrollisime fakte eelnevate etappide poolt käsitletud teostest, et Eesti avalike tegelaste andmestik oleks võimalikult täpne.

Eesti avalike tegelaste kohta teabe leidmine oli väga pikk ja keerukas protsess. Andmeid leidis mitmetes erinevates teostes ja veebilehtedel, kusjuures nii mõnigi neist ei pruugi anda usaldusväärset ja terviklikku ülevaadet uuritavate inimeste kohta. Samuti võisid andmed erinevates teostes erineda ning faktide kontrollimine oli keeruline, kui teave ei kattunud. Meie ülesanne oli koondada erinevatest allikatest pärit teave ühtsesse tabelisse ning tagada, et see oleks võimalikult täpne ja konkreetne. Peale andmestiku korrastamist sisestasime koondtabeli sisu andmebaasi ja see kuvati kaardirakenduses. Valminud rakendust testiti kooliõpilastega.

IT-oskustega tudengitel oli projektis keskne ja mitmekülgne roll, mis hõlmas tehniliste lahenduste väljatöötamist ja süsteemi arendamist. Need ülesanded sisaldasid järgmisi aspekte:

- Interaktiivse kaardirakenduse loomine ja arendamine.
- Töö andmestikuga: teabe korrastamine, puhastamine ja kaardirakenduses kasutatavuse tagamine.
- Lihtsalt kasutatava ja ligipääsetava interaktiivse kaardi loomine mitmesugustele sihtrühmadele, sealhulgas kooliõpilastele.

2. Rakendatud tegevused

Milliseid tegevusi ja/või meetodeid kasutasite, et eesmärgini jõuda?

Meie etapi põhiülesandeks oli andmete korrastamine, uue unikaalse kaardirakenduse loomine, andmete kandmine kaardirakendusse ning valmis kaardirakenduse tutvustamine põhilisele sihtrühmale (kooliõpilastele). Nende tulemuste saavutamiseks jagasime esmalt Eesti avalike tegelaste andmed võrdselt kõigi osalejate vahel. Seejärel leppisime kokku eluloo struktuuri. Muutsime ka tegelaste tegevusvaldkondade loogikat ühtsemaks, sest sellest oleneb väga oluline filtreerimise funktsionaalsus kaardirakendusel. Elulugude korrastamisel üritasime olla täpsed ja konkreetsed ning tagada, et rühmaliikmete poolt kaetud tegelaste elulood oleksid lõpuks ühtse ülesehitusega. Elulugude täiendamisel pidi kindlalt toetuma erinevatele allikatele, et kindlustada kõrget andmekvaliteeti, sest väga põhirõhk on olemasolevate andmete korrastamisel, mitte pelgalt uute teatmeteoste uurimisel.

Põhilisteks allikateks olid meie töös “Eesti biograafiline leksikon,” ja “Eesti biograafilise leksikoni täiendusköide”. Samuti tuli tähelepanu pöörata erinevatele sünni- ja surmakuupäevadele, sest enne Esimest maailmasõda kasutati Eestis vana kalendrisüsteemi, kuid meie projekti jaoks oleks vaja kuupäevi kuvada ka uue kalendri järgi, kuna paljude enne Esimest maailmasõda sündinud isikute tegevus jätkus uue kalendrisüsteemi kasutusajal.

Lisaks tuli võimalikult täpselt kaardistada isikute sünnikohad. Siinkohal ei saanud jääda ainult maakonna või linna tasandile, sest sel juhul kuvatakse kaardirakenduses neid punkte suure kogumina ühes linnas ning me ei saavuta soovitud täpsust. Pärast andmete korrastamist tuli nad veelkord üle vaadata, et tagada korrektsus ning alles seejärel sai need kaardirakendusse üle kanda.

Kui kaardirakenduse arendus oli jõudnud lõppjärku, siis võtsime fookusesse kaardi tutvustamise meie põhilisele sihtrühmale (valisime selleks ühe Tallinna gümnaasiumi erinevate tasemete õpilased). Lõpptulemusena on meil loodud kaardirakendus, kus on erinevad filtrid nime, sünnikoha, tegevusvaldkonna ja veel teiste parameetrite järgi. Kaardil on kuvatud punktid, mis näitavad tegelase sünnikohta. Punktile vajutades kuvatakse isiku tegevusvaldkond, elulugu, foto ja muud olulist teavet. Kaardi fookuses on Eesti, kuid kuna sünnikoha punkte võib olla kujutatud ka mujal Euroopas ning kaugemalgi, siis on võimalik näha terve maailma kaarti. Rakenduses olevad andmed on detailsed ning annavad hea ülevaate valitud tegelase elust. Oma kaardirakendust käisime tutvustamas ja testimas Tallinna Arte Gümnaasiumis, kus testijateks olid 7.-12. klasside õpilased. (isa 1)

Rakenduse loomisel kasutasime mitmeid tehnoloogiaid, et luua kasutajasõbralik ning hariduslik interaktiivne kaart, mis samal ajal säilitaks ka oma funktsionaalsuse. Leaflet, mis on JavaScripti teek, oli meie peamine tööriist interaktiivse kaardi loomiseks. See võimaldas meil kaarti ja ka seal olevate avaliku elu tegelaste sünnikohti markeritena kuvada. Leafleti kohandatavus andis meile võimaluse kuvada kõiki isikuid koos neid tutvustava tekstiga.

Andmete haldamiseks kasutasime ORM-i (Object-Relational Mapping), mis lihtsustas andmebaasist andmete pärimist ja haldamist. ORM võimaldas meil töötada andmetega objektidena, muutes andmete manipuleerimise lihtsamaks ja vähendades vigade tekkimise võimalust. See aitas meil andmed struktureerida nii, et need oleksid hõlpsasti kättesaadavad ja kasutatavad kaardirakenduses.

Serveri poolel kasutasime NodeJS-i koos Fastify raamistikuga, et hallata päringuid ja vastuseid. Fastify on veebiraamistik, mis keskendub parima arendajakogemuse

pakkumisele, mis omakorda sobis hästi ka meie vajadustega, ideaalis peaks ta pakkuma kiiret andmetöötlust ja madalat latentsust. Fastify abil löime API-d (Application Programming Interface), mis võimaldasid kliendipoolsel rakendusel suhelda serveriga, et pärida vajalikke andmeid kaardi kuvamiseks.

Serveri majutamiseks valisime Google Cloud Platformi (GCP) tasuta prooviversiooni, mida jagus meil 90-ks päevaks, mis oli parasjagu testimiseks ja arendamiseks piisav. GCP tagas meie rakenduse skaleeritavuse ja kättesaadavuse igal ajal, pakkudes samas ka turvalisust ja töökindlust. Google Cloudi teenused võimaldasid meil andmeid turvaliselt salvestada ja varundada, tagades andmete kättesaadavuse ja säilimise.

3. Projekti teaduspõhisus

Millistele allikatele, varasematele uuringutele oma tegevuses tuginesite?

Projekti “Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia” puhul on tegemist kultuurigeograafia ja kartograafia elemente sisaldava kultuuriajaloo-alase projektiga, mis uurib Eesti avaliku elu tegelaste päritolu nii üldiselt kui ka uuritavate isikute tegevusalade järgi. Rakendatakse kvantitatiivseid analüüsimeetodeid kultuuriajaloo uurimisel. Kogutud andmeid töödeldakse elektrooniliselt. Projekti käigus rakendatakse disainmõtlemise põhimõtteid, st loovaid ja kasutajakeskseid probleemi lahendamise viise.

Prof Marek Tamm märgib, et kultuuriajalugu ei moodusta selgepiirilist teadusvaldkonda, mida iseloomustaks väljakujunenud ja eriomane metodoloogia. Paari sajandi jooksul on kultuuriajalugu teinud läbi teisenemisi, tõuse ja langusi, ning veel tänapäevalgi on tegemist kireva ja dünaamilise uurimisväljaga. Kuni 1970. aastateni domineerinud suunal defineerib kultuuriajalugu tema uurimisobjekt – kultuur. Kultuuriajalugu on seega ajalooteaduse haru, mis uurib möödaniiku kultuuri. Samal moel nagu traditsiooniline majandusajalugu uurib majandust, poliitiline ajalugu poliitikat või sotsiaalajalugu ühiskonda. Selles lähenemises

mõistetakse kultuuri üldjuhul võrdlemisi kitsalt kui kaunite kunstide ja teaduste hajusat kogumit. Tänapäeval prevaleerivas käsitluses ei määratle kultuuriajalugu mitte uurimisobjekt, vaid vaatenurk. Kultuuriajaloolist vaatenurka iseloomustab tähelepanu pööramine mitte ajaloolistele reaalidele, vaid nende esitustele ja käsitustele – lühidalt, tähendustele. Selliselt mõistetud kultuuriajalugu lähtub seisukohast, et inimeste ettekujutusel tegelikkusest on sama suur või isegi suurem tähtsus kui tegelikkusel endal.

Kultuurigeograafia uurimisvaldkond hõlmab nii inimkultuuri materiaalseid kui ka vaimseid ilminguid. Kultuurigeograafiat võib omakorda jagada kitsamalt uurimisvaldkondade järgi (religioonigeograafia, laste geograafia jmt). Sel teadusel on kokkupuutepunkte ka paljude teiste erialadega. Kogu Eesti avaliku elu tegelasi hõlmavad biograafilised väljaanded pakuvad sobivat materjali taolise kompaktse kultuurigeograafilise uuringu läbiviimiseks.

Kartograafia on teaduse ja tehnika haru, mis tegeleb kaartide (sh gloobuste) valmistamise, uurimise ja kasutamisega. Kaartide mõistmiseks võib kartograafia jagada kaheks: üldine ja teemaline kartograafia. Üldkaardid on koostatud kõigile üldkasutatavaks ning need sisaldavad mitmeotstarbelist infot. Erikaardid sisaldavad spetsiifilisemat teemateavet, mis on suunatud spetsiifilisemale tarbijale. Sinna alla kuuluvad näiteks rahvastikuprotsesse, haiguste levikut või muud teemateavet sisaldavad kaardid.

Kaardirakenduse loomisel kasutasime mitmeid tehnoloogiaid kasutajasõbraliku ja haridusliku interaktiivse kaardi loomiseks, mis samal ajal säilitaks ka oma funktsionaalsuse. Leaflet, mis on JavaScripti teek, oli meie peamine tööriist interaktiivse kaardi loomiseks. Andmete haldamiseks kasutasime ORM-i (Object-Relational Mapping), mis lihtsustas andmebaasist andmete pärimist ja haldamist. Serveri poolel kasutasime NodeJS-i koos Fastify raamistikuga, et hallata päringuid ja vastuseid. Serveri majutamiseks valisime Google Cloud Platformi (GCP) tasuta prooviversiooni.

“Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia” meie etapi oluliseks ülesandeks oli korrastada ja täiendada eelmistes etappides kogutud andmeid ehk tegelemine juba olemasolevate andmetega. Seetõttu toetusid meie etapis osalejad andmekorrastuse ja elektroonilise töötlemise teoreetilistele alustele ning sellele, milliseid meetodikaid ja võimalusi eksisteerib

inimeste elulugude kvantitatiivseks uurimiseks. Andmete korrastamisel peab silmas pidama, et tänapäeval on elulood teadustöö oluliseks allikaks (Moulin, 2015). Seetõttu pidime juba algselt, meie projekti puhul elulugude töötlusel silmas pidama kasutatavate allikate korrektsust ja usutavust. Kuna meie kaardirakenduse loomisel oli oluline, et kasutaja leiaks loogiliselt ja kompaktselt üles otsitavad isikud, siis tuli meil luua ka üldine ja üheselt mõistetav valdkondade klassifikatsioon. Selle teoreetiliseks põhjaks ja mõistmiseks uurisime ka Michael B. Katzi teaduspõhist uurimust "*Occupational Classification in History*", kus kirjeldatakse ametivalkondade liigitamist tulenevalt ajaloolistest kontekstist (Katz, 1972).

Andmete korrastamine ja koondamine on üks digihumanitaaria valdkonna põhilistest tegevusaladest ning kuna ka meie rühmas on digihumanitaaria mitme tudengi kõrvaleriala, siis toetusime ka suurel osal digihumanitaaria-alastele teadmistele. Oluline oli panna andmeanalüüsis tähele, kuidas andmetega üldse ümber tuleks käia ehk millised on ohukohad ja millesse tuleks teabe korrastamisel kriitiliselt suhtuda. Meie projekti kontekstis oli oluline arvestada ka ajaloolist ja ideoloogilist konteksti, mis oli eelmise sajandi alguses suureks mõjutajaks. Teabe kriitilise hindamise puhul toetusime David M. Berry artiklile "*Critical Digital Humanities*" koguteosest "*The Bloomsbury Handbook to the Digital Humanities*" (Berry, 2022).

Lisaks andmekorrastuse teoreetilisele põhjale toetusime olulisematele biograafilistele koguteostele ja autobiograafiatele, mis avaliku elu tegelastest koostatud. Heaks näiteks võib tuua Anna Raudkatsi isiku, kelle elulugu meil samuti korrastada tuli. Seejuures tuli suureks abiks temast kirjutatud autobiograafia, sest lisaks A. Raudkatsi eluloolisele teabele saime aimu ka struktuurilisest ülesehitusest, mida oleme võtnud eeskujuks kõikide elulugude redigeerimise puhul. Skeem on järgmine: sissejuhatus ja isiku tutvustus, elulugu, haridus ja ametid ning viimasena isiku looming (Tõnnus, 1991). Biograafiad on aga lisaks allikaks olemisele ka üks meetod, kuidas uurimistööd läbi viia, sest biograafia koostajad uurivad inimest, tema identiteeti ja agentsust kultuurilises kontekstis (Wijaya, 2019). Seega tuginesime ka meie oma töös biograafiate teaduspõhisele uurimisele.

Elulugude uurimisel, koostamisel ja korrastamisel olid põhilisteks järgmised allikad: "Eesti

biograafilise leksikoni täiendusköide" (1940), "Eesti biograafiline leksikon" (1926-1929), "Eesti riigi-, avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938" (1939) ning 8-köiteline "Eesti Entsüklopeedia", mille vihikud ilmusid aastail 1932-1937". "Eesti biograafiline leksikon" on oma laadilt mõeldud teaduslik-ajaloolise teatmeteose, millesse hõlmati kõigi nende isikute elulood ja võimalikult ka hinnangud, kes on Eesti maa ja rahva ajaloos, nende poliitilises, majanduslikus ning kultuurilises arengus etendanud silmapaistvat osa, alates aegadest, mil eestlased astusid ajaloo valgusse, see on üldiselt XIII sajandist, ja lõpetades Eesti Vabariigi arenguga kuni 1929. aastani. Teaduslik-ajaloolise teatmeteose „Eesti biograafilise leksikoni täiendusköide” puhul teame, et see koostati ja toimetati samade põhimõtete alusel, nagu põhiväljaannel. Toimetuse pöördus üle 70 silmapaistva ühiskonnategelase ja asjatundja ning ka avalikkuse poole, et välja selgitada, kelle biograafiad tuleks täiendusköites avaldada. Laekunud ettepanekute ja toimetuse enda poolt kogutud andmestiku najal koostatud nimestik oli aastatel 1931-1932 arutelul seitsmel toimkonna koosolekul. Täpsustunud nimekiri saadeti tagasiside saamiseks uuesti 70 eriala spetsialistile ning riigis tegutsenud poliitiliste parteide juhtkondadele, seejärel kinnitati toimkonna poolt. Täiendusköite koostamisel kasutati järgmisi teatmeteoseid: „Eesti avalikud tegelased" (1932), „Spordibiograafiline leksikon“ (1937), „Eesti majandustegelased" (1938), „Eesti majanduselu leksikon“ (1939), „Välis-Eesti tegelased" (1939), „Eesti riigi-, avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938“ (I, 1939) jt.

4. Interdistsiplinaarsus

Kuidas erinevate erialade teadmised aitavad jõuda soovitud tulemuseni?

Projekt "Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia" on juba oma olemuselt interdistsiplinaarne. Tegemist on kultuurigeograafia ja kartograafia elemente sisaldava kultuuriajaloo-alase projektiga, mistõttu selles osalemine sobiks väga erinevate erialade üliõpilastele. Oluline roll on ka statistikal, andmeteadusel ja interaktiivsel visualiseerimisel, programmeerimisel ja kasutajakogemuse disainil, millele tuginedes on võimalik saavutada projekti lõppeesmärki – interaktiivse kaardi loomist. Loodetavasti kõnetab projekti jooksul valminud kaart laia erialaspektriga kasutajaskonda.

Projekti probleemipüstitus oli järgmine: Kuidas luua kaardirakendus ühes piisava hulga korrastatud andmetega, mis aitaks tõhusalt levitada Eesti tuntud isikute mõju ja pärandit Eesti kujunemissoos, olles samal ajal praktiliselt kasutatav nii hariduses kui inimeste silmaringi laiendamisel?

Meie projekti elluviimises osalesid erinevate erialade tudengid, kelle panus ja koostöö oli oluline selleks, et leida sellele probleemipüstitusele lahendusi. Meie etapi liikmete hulka kuulusid kolm kultuuriteaduste, viis informaatika, üks kutsepedagoogika, kaks alushariduse pedagoogika ja üks õigusteaduse eriala tudeng. Samuti omavad mitmed meeskonnaliikmed kõrvalerialalisi teadmisi digihumanitaaria, geograafia, tarkvaraarenduse ja digitaalse-meedia erialadelt.

Kuna projekti IV etapi üheks peamiseks ülesandeks oli teha enne kaardirakenduse andmebaasi sisestamist avalike tegelaste andmete põhjalik analüüs ja korrastamine, siis mängis olulist rolli kriitiline tekstianalüüs. Tekstide analüüsimisele panustasid kõigi erialade tudengid. Kultuuriteadlaste poolt oli pööratud elulugude põhjalikul läbitöötamisel, andmeallikate kindlakstegemisel ja sidusate elulugude koostamisel. Teksti läbitöötamisel aitasid informaatika eriala tudengid määratleda, millega tuleks arvestada, et loodud andmestiku saaks hiljem edukalt kaardirakendusega siduda. See hõlmas juhendeid selle kohta, kuidas andmed kaardile ülekandmisel välja näevad ning milliseid tegureid tuleb

seetõttu teksti läbitöötamisel arvesse võtta, või mida sealt välja jätta. Alushariduse pedagoogi ja kutsepedagoogika erialade esindajad panustasid lisaks elulugude koostamisele ka tervikprojekti levitamise ettevalmistustega. Nad lisasid ideid, kuidas üldhariduskoole kaasata ja haridusasutustes kaardirakendust reklaamida.

Peale andmete korrastamist ning kaardirakenduse valmimist seni eraldi töötanud rühm 1 ja rühm 2 tegevused ühendati. See tähendas korrastatud andmete ülekandmist andmebaasi: teisisõnu toimus projekti osade vahel lõimumine ning moodustati terviklik töötav kaardirakendus.

5. Projekti tulemused

Milliste konkreetsete tulemusteni projekti käigus jõudsite? Mitme inimeseni jõudsite või mitmeid elusid mõjutasite?

Meie projekt on suunatud inimeste silmaringi avardamisele Eesti ajaloo, kultuurist ja avaliku elu tegelastest. See eeldab Eesti avaliku elu tegelaste elulugude mugavaks ja loetavaks muutmist mis on olnud meie etapi üks kõige aja- ja sisumahukam osa, mille märgiliseks tulemuseks elulugude ülesehituse ühtse stiili taotlemine. Praeguse etapi teine oluline osa hõlmab kaardirakendust ja IT lahendusi. Nende mõlema osaga tegeleti semestri esimeses pooles paralleelselt. Peale vahenädal sisestati korrastatud andmed infotehnoloogia meeskonna poolt loodud veebivormi misjärel kogu teave liikus andmebaasi, millelt omakorda kaardirakendus sai seda võtta ja kuvada. Edasi nägi tegevuskava ette sihtgrupi külastamist ja valminud kaardirakenduse testimist õpilaste poolt. Eelnevalt koostasime testülesanded ja tagasiside küsimused (lisa 2 ja 3). Seejärel organiseerisime Tallinna Arte Gümnaasiumis kaardirakenduse testimise milles osales umbes 20 ajaloo- ja kultuurihuvilist noort 7.-12. klassist. Testimist tutvustati kooli veebilehel (lisa 1).

Projekti IV etapi IT-osa ja saavutused

Projekti IV etapi IT-meeskonna peamiseks ülesandeks oli interaktiivse kaardirakenduse loomine ja andmebaasi integreerimine, mis võimaldab kasutajatel hõlpsasti leida Eesti

avalike tegelaste sünnikohad ja elulood. Selleks rakendati kaasaegseid veebiarenduse tehnoloogiaid ja andmehalduse meetodeid, mis tagavad süsteemi kasutajasõbralikkuse, kiiruse ja visuaalse atraktiivsuse.

Protsessi käigus saavutasime järgmist:

1. **Interaktiivse kaardi loomine:** Loodud kaardirakendus võimaldab filtreerida isikute nimesid, sünnikohti, tegevusvaldkondi ja teisi parameetreid. Süsteem kuvab punktidenä sünnikohad ning pakub detailset teavet iga isiku kohta.
2. **Andmete koordineeritud puhastamine ja korrastamine:** Koostöös kõigi IV etapi liikmetega töötasime läbi ajaloolised andmeallikad ja ühtlustasime andmete formaadi. Tulemuseks on standardiseeritud andmebaas, mida saab kasutada kaardirakenduses.
3. **Tehnilised täiustused:** Täiendati kasutajaliidese disaini ja lisati funktsionaalsusi, nagu kiire otsing, laadimise animatsioonid, eluloo kerimine ja sorteerimine erinevate andmete järgi.
4. **Testimine ja kasutajamugavuse tagamine:** Rakendust testiti kooliõpilastega Arte Gümnaasiumis, et hinnata selle praktilisust ja kasutajasõbralikkust. Testimise tulemusi arvestades täiustati mitmeid funktsioone, tuginedes kasutajate tagasisidele.

IT-meeskonna töö tulemusena loodud kaardirakendus on valmis avalikuks kasutamiseks hariduslikel ja teaduslikel eesmärkidel, samuti turismi edendamiseks. IT-lahendused tagavad süsteemi jätkusuutlikkuse ja laiendatavuse tulevikus.

6. Järeldused

Mida projekti tulemustest järeldate? Mida soovite kokkuvõtteks välja tuua?

Kokkuvõttes tuleb tõdeda, et tegelikult on kogu projekt hästi õnnestunud, kõik on panustanud ja me oleme kogu liikmeskonnaga lõppeesmärgi edukalt saavutanud. Mõistagi ei sujunud kõik tõrgeteta. Probleeme tekitas, et erineva taustaga üliõpilastel on erinev

mõttelaad ja harjumuspärane töötempo, raskusi oli tegevuskava tähtaegade järgimisega. Pidime korrigeerima tabelis inimeste elulugusid meie kaardirakendusele sobilikeks, samuti oli kohati raske mõnda sünnikohta või sünniaastat tuvastada. Projekti kõige ajamahukamad tööd olid kindlasti andmete korrastamine ja andmebaasi sisestamine, samuti kõrgetasemelise kaardirakenduse loomine IT-meeskonna poolt. Ometi kõik said lõppkokkuvõttes kenasti hakkama. Kaardirakenduse testimine Arte gümnaasiumis õpilastega läks väga edukalt. Loodetavasti oleme selle projektiga loonud õpetajatele kasuliku vahendi, mille abil õpilastele Eesti avaliku elu tegelasi tutvustada ning meie kaardirakendus kõnetab ka ajaloo huvilisi. Projekt on kindlasti olnud kõigi osalejate jaoks väga hariv: oleme saanud uusi teadmisi ja loonud koos midagi jätkusuutlikku ja ühiskonnale vajalikku.

7. Projektiga seotud sidusrühmad

Loetlege asutused, huvirühmad või valdkonnad, keda või mida projekt mõjutab ning selgitage, kuidas projekt neid mõjutab (Millistelt sidusrühmadelt olete võtnud sisendit? Milliste sidusrühmade vajadusi olete uurinud või plaanite uurida? Või milliste sidusrühmadega koosloomes töötate lahendusi välja?).

ELU projekti „Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia“ eesmärgiks on panustada ühiskonna kultuuriteadlikkuse tõstmisesse haridus- ja kultuuriasutuste ning sidus- ja huvirühmade kaudu. Korrastatud (täpsustatud) andmetele tuginev kaardirakendus aitab levitada Eesti kultuurilugu, tuues esile seda kujundanud ja mõjutanud avaliku elu tegelased. Loodame, et projekt aitab kaasa Eesti ajaloo ja kultuuriloo paremale mõistmisele ning on hooandjaks ka edasistele uurimistöodele.

Meie projekti tulemit saab kasutada koostöös haridusasutuste ja teiste institutsioonidega, kellel oleks kasu Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia kaardirakendusest. Esiteks koostöövõrgustik haridusasutustega. Peale kaardirakenduse valmimist testisime Tallinna Arte Gümnaasiumis selle sobilikkust hariduslikul eesmärgil kasutamiseks. Kuna meie poolt loodud rakendus pakub teavet mitmete erinevate valdkondade avaliku elu tegelaste kohta (kultuur, majandus, poliitika, valitsemine, sõjandus, meditsiin, haridus, teadus ja religioon),

siis see teeb projekti asjakohaseks väga laiale huvirühmale. Projekti keskmeks on ajalooline andmestik ning see pakub mitmekesiseid võimalusi haridusasutustes ajaloolaste uuringute ja analüüside läbiviimiseks. Projekti jätkusuutlikkuse tagamise seisukohalt on oluline koostöö teiste institutsioonidega. Projekti lõppfaasis anname kogutud/korrastatud andmestiku ja kaardirakenduse üle Eesti Rahvakultuuri Keskusele, kelle ülesandeks jääb IV etapis valminud rakenduse edasine haldamine, täiustamine ja arendamine.

Projekti tulemusena valminud kaart võib mõjutada ka turismiarendust, pakkudes turistidele võimalust tutvuda Eesti ajalooliste isikute sünnikohtadega, avardada teadmisi erinevate piirkondade ja nende kultuuripärandi kohta. Interaktiivne kaart võib aidata turismiorganisatsioonidel luua huvitavaid ekskursiooniradu ja kultuureise. Kohalikud omavalitsused, kelle territooriumil oluliste isikute sünnikohad asuvad, saavad kaardirakenduse abil propageerida piirkonna kultuurilist ja ajaloolist tähtsust ning edendada kohalikku turismi. Interaktiivse kaardirakenduse kasutamine võib aidata tõsta piirkonna nähtavust ja atraktiivsust läbi kohalike ajalooliste isikute tutvustamise.

Valminud kaardirakendus võib pakkuda uusi võimalusi ka teadus- ja uurimistööde osas Eesti ajaloo ja kultuuri uurimiseks erinevate piirkondade, valdkondade jne alusel.

8. Projekti tegevuskava

Kirjeldage projekti (rühma) tegevuskava ja rollijaotusi rühmas.

Projekti IV etapi tegevus algas kogu liikmeskonna avakohtumisega 11.09.2024 Tallinna Ülikoolis. Tutvusime üksteisega ja moodustasime kaks rühma. Esimene rühm keskendus andmekorrastusele ehk sisulisele poolele ning teine rühm infotehnoloogilistele lahendustele. Määrasime rühmajuhid, mõtestasime lahti projekti sisu ja eesmärgi, ühtlustasime sihte ja arusaamasid, registreerisime vahenädala ning lõppesitluse ajad. Kogu liikmeskond kohtus teist korda 18.09.2024 Zoomi vahendusel. Siis oli meil avalike tegelaste koondtabel jagatud osalejate vahel võrdseteks osadeks. Panime paika järgmised olulised tööd ja nende tähtajad. Järgmisel Zoomi kohtumisel (25.09.2024)

arutasime läbi vahepeal tekkinud mured ja küsimused ning leppisime kokku tabeli täitmise tähtajad. 09.10.24 toimunud kogu liikmeskonna Zoomi kohtumisel sai viimase lihvi elulugude ülesehituse põhi ja kaardirakenduse arengutest lähtudes fikseeriti korrastatud andmete andmebaasi sisestamise algusaeg. 13.10.24 valmisid vahekokkuvõtte ankeet ja esitlus. 18.10.2024 ja 21.10.2024 esitlesid mõlemad rühmad omai vahekokkuvõtteid. 21.10.2024 valmis IT-meeskonnal kaardirakenduse kasutajaliidese esialgne prototüüp, mille arendamise käigus pandi rõhku kasutajasõbralikkusele ja visuaalsele selgusele. 25.10.2024 lõppes avalike tegelaste valdkondade korrastamine, elulugude täiendamine, viitamiste kontroll ja piltide ülevaatus enne veebivormi sisestamist. 30.10.2024 toimus taas Zoomi kohtumine, kus täpsustati eeloleva perioodi tegevusi ja lahendati üleskerkinud küsimusi. 13.11.2024 toimunud Zoomi kohtumisel määrati projekti portfoolio teemade eest vastutajad. 17.11.2024 alustasime avalike tegelaste andmete sisestamist andmebaasi. 27.11.2024 toimus järjekordne Zoomi kohtumine, kus vaagiti projekti edasiminekut. IT-meeskond viis lõpule mitmed olulised funktsionaalsused kaardirakenduses, nagu kategooriate ja alamkategooriate filtreerimine ning eesrakenduse disaini parandused, lisa rakendusse sünniaja järgi sorteerimine, eluloo kerimisfunktsiooni ja otsimisfunktsiooni täiendused, parandas serverirakenduse kiirust ja tõhususe parandusi, lisa laadimise animatsiooni jm. 05.12.2024 testiti kaardirakendust Arte Gümnaasiumis. Testimise eesmärk oli hinnata rakenduse kasutusmugavust ja koguda tagasisidet selle edasiseks täiustamiseks. 07.12.2024 valmis portfoolio.

TEGEVUSED	TÄHTAEG	VASTUTAJA(D)
PROJEKTI AVAKOHTUMINE AUDITOOORIUMIS	11.09.24	JUHENDAJAD, KÕIK PROJEKTI LIIKMED
ZOOMI KOHTUMINE	18.09.24	JUHENDAJAD, KÕIK PROJEKTI LIIKMED
VALDKONDADE LOOGIKA LOOMINE ÜHISARUTELUS	22.09.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED

ELULUGUDE REDIGEERIMINE	25.09.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
RELATSIOONILISE ANDMEMUDELI VALMISTAMINE	25.09.24	SANDER NÕLVAK
TEGEVUSKAVA KOOSTAMINE	25.09.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
VEEBIVORMI VALMISTAMINE	29.09.24	SANDER NÕLVAK
VEEBIVORMI ÜLESLAADIMINE SERVERISSE	06.10.24	SANDER NÕLVAK
ZOOMI KOHTUMINE	09.10.24	JUHENDAJAD, KÕIK PROJEKTI LIIKMED
VAHENÄDALA KOKKUVÕTTE RÜHMA ÜHISARUTELU	12.10.24	I JA II RÜHM
VAHENÄDALA KOKKUVÕTTE (ANKEET) KOOSTAMINE	13.10.24	I JA II RÜHM
VAHENÄDALA KOKKUVÕTTE ESITLUSE KOOSTAMINE	13.10.24	I JA II RÜHM
KAARDIRAKENDUSE ÜMBERKUJUNDUS UUE ANDMEBAASI IT SKEEMI JÄRGI	13.10.24	SANDER NÕLVAK
ELU VAHENÄDALA TAGASISIDE SESSIOONIL OSALEMINE JA VAHEKOKKUVÕTTE ESITLUS	18.10.24, 21.10.24	I JA II RÜHM
KASUTAJALIIDESE ÜMBERKUJUNDUS JA KAARDIRAKENDUSE ESIALGSE PROTOTÜÜBI VALMIMINE	21.10.24	IT MEESKOND
VALDKONDADE KORRASTAMINE (INDIVIDUAALNE VASTUTUS)	25.10.24	I JA II RÜHM
ELULUGUDE KORRASTAMINE (INDIVIDUAALNE VASTUTUS)	25.10.24	I JA II RÜHM

VIITAMISTE KONTROLL (INDIVIDUAALNE VASTUTUS)	25.10.24	I JA II RÜHM
PILTIDE KONTROLL (INDIVIDUAALNE VASTUTUS)	25.10.24	I JA II RÜHM
AVALIKE TEGELASTE TABELITE ÜLEVAATAMINE NING VALDKONDADE JA NENDE ALAMKATEGOORiate ÜHTLUSTAMINE	28.10.24	JUHENDAJA
ZOOMI KOHTUMINE	30.10.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
TABELISSE SÜNNIKOHA KOORDINAATIDE JA AMETI VEERGUDE LISAMINE	31.10.24	IT MEESKOND
KOORDINAATIDE MÄÄRATLEMINE JA LISAMINE TABELISSE	05.11.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
AMETI VEERU TÄITMINE	05.11.24	JUHENDAJA
LIIDESE ARENDUSE TULEMUSTE RAPORT	13.11.24	SANDER NÕLVAK
ZOOMI KOHTUMINE	13.11.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
FOTODE ANDMEBAASI LISAMISE JUHISED	13.11.24	ROLAND SILT

<p>PROJEKTI PORTFOOLIO TEEMADE EEST VASTUTAJATE MÄÄRAMINE</p>	<p>13.11.24</p>	<p>ESINDATUD ERIALAD, JUHENDAJAD, PARTNERID (ELIS JA LAURA)</p> <p>PROBLEEM, OLULISUS JA EESMÄRK (VALERIA)</p> <p>RAKENDATUD TEGEVUSED (ELINA JA IT)</p> <p>PROJEKTI TEADUSPÕHISUS JA INTERDISTSIPLINAA RSUS (KERLI JA LIISA)</p> <p>INTERDISTSIPLINAA RSUS (KERLI JA LIISA)</p> <p>PROJEKTI TULEMUSED (ELINA JA IT)</p> <p>JÄRELDUSED (LISETTE)</p> <p>PROJEKTIGA</p>
---	-----------------	--

TABELIS OLEVATE TEGELASTE ANDMETE SISESTAMINE ANDMEBAASI (INDIVIDUAALNE VASTUTUS)	17.11.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
ZOOMI KOHTUMINE	27.11.24	KÕIK PROJEKTI LIIKMED
KAARDIRAKENDUSELE KATEGOORiate KAUDU FILTREERIMISE LISAMINE	28.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSELE ALAMKATEGOORiate FILTREERIMISVÕIMALUS	28.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSE FRONTEND DISAINIPARANDUSED	28.11.24	IT MEESKOND
TEHNILINE KOOSOLEK I	29.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSELE KÕIGI ISIKUTE TABELI LISAMINE	29.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSELE SÜNNIAJA JÄRGI SORTEERIMINE	29.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSELE ELULOO KERIMISFUNKTSIOONI LISAMINE	29.11.24	IT MEESKOND
KAARDIRAKENDUSE OTSIMISFUNKTSIOONI TÄIENDAMINE	29.11.24	IT MEESKOND
"LOADING" RÕNGA LISAMINE, KUI RAKENDUS TEOSTAB ANDMETE ALLALAADIMIST	03.12.24	IT MEESKOND
TEHNILINE KOOSOLEK II	02.12.24	IT MEESKOND
RAKENDUSE TUTVUSTAMISE KOOSOLEK	03.12.24	IT MEESKOND
SERVERIS RAKENDUSE TÕHUSAMAKS JA KIIREMAKS MUUTMINE	03.12.24	IT MEESKOND
MARKER POPUPILE ANDMETE LISAMINE	03.12.24	IT MEESKOND
KOOSOLEK	03.12.24	IT JA KÄDI

KOOSOLEK	04.12.24	MITTE IT INIMESED
KAARDIRAKENDUSE TESTIMINE ARTE GÜMNAASIUMIS	05.12.24	ELINA PEETSO, IT-MEESKOND, JUHENDAJA
PORTFOLIO (SH TEGEVUSKAVA) JA ESITLUSE VALMIMINE	07.12.24	KÕIK PROJEKTI LIKMED
PROJEKTI TULEMUSTE ESITLUS	12.12.24	KÕIK PROJEKTI LIKMED
ENESEREFLEKTSIOONI ESITAMINE JUHENDAJALE	31.12.24	KÕIK PROJEKTI LIKMED

Kasutatud allikad:

Berry, D. M. (2022). Critical Digital Humanities. J. O'Sullivan (toim.). *The Bloomsbury Handbook to the Digital Humanities*. (lk 125-132). Bloomsbury Publishing.

<https://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4969406>

Eesti biograafiline leksikon (1926-1929). A. R. Cederberg (Toim.) Tartu: Loodus.

Eesti biograafilise leksikoni täiendusköide (1940). Akadeemiline Ajalooselts. Tartu; Tallinn: Loodus.

Eesti Entsüklopeedia I-VIII köide (1932-1937). Tartu: Loodus.

Eesti riigi-, avaliku- ja kultuurielu tegelased 1918-1938. (1939). Tallinn: Eesti Kunstnike Liit.

Katz, M. B. (1972). Occupational classification in history. *Journal of Interdisciplinary History*, 3(1), 63. <https://doi.org/10.2307/202462>

Moulin, J. (2015). *Towards Biography Theory*. Aix-Marseille Université. <https://hal.science/hal-01078127v2>

Tallinna Haridusamet. (2024, detsember 6). *Arte Gümnaasiumi õpilased kaardirakenduse testimisel*. Tallinna linn. <https://www.tallinn.ee/et/arte/uudis/arte-gumnaasiumi-opilased-kaardirakenduse-testimisel>

Tallinna Ülikool. (n.d.). Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia IV. https://elu.tlu.ee/et/projektid/eesti-avalike-tegelaste-sunnigeograafia-iv?check_logged_in=1

Tõnnus, R. (1991). *Anna Raudkats omas ajas*. Tallinn: Eesti Raamat.

Wijaya, I. N. (2019). Biography as a source and a methodology in humanities research. *Humaniora*, 31(3), 238. <https://doi.org/10.22146/jh.47412>

06 Arte Gümnaasiumi õpilased kaardirakenduse testimisel

detsember
2024

Eesti avalike tegelaste sünnigeograafia projekti raames valmis Tallinna Ülikoolis innovatiivne kaardirakendus. Selle eesmärk on avardada inimeste silmaringi Eesti ajaloost, kultuurist ja avaliku elu tegelastest. Projekti kitsamaks eesmärgiks on koostada interaktiivne kaart, mis kajastab Eesti avaliku elu tegelaste sünnikohti ja muud tutvustavat teavet.

Kaardirakenduse testimisel andsid olulise panuse Arte Gümnaasiumi 7-12 klassi õpilased, kes osalesid aktiivselt selle funktsionaalsuse ja kasutajasõbralikkuse hindamises. Õpilased testisid rakenduse erinevaid võimalusi, andes tagasisidet nii tehniliste lahenduste kui ka sisu selguse kohta.

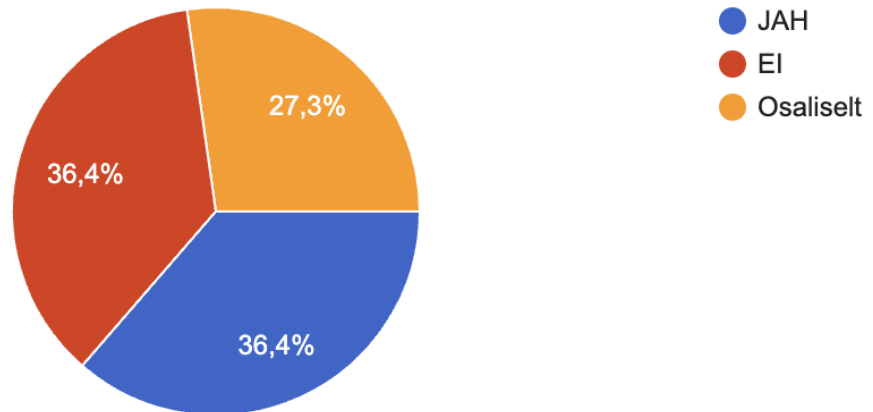
Koostöö õpilastega töö välja, kui olulised on noorte kaasamine ja värsked vaatenurgad haridus- ja teadusprojektides, mis aitavad luua paremaid digilahendusi ning kasvatada huvi meie ühise kultuuripärandi vastu. Rakendus on tulevikus kättesaadav kõigile huvilistele Eesti Rahvakultuuri keskuse kodulehel pakkudes võimalusi Eesti avalike tegelaste ajalooliste ja geograafiliste seoste avastamiseks.

Kuvatõmmis (Tallinna Haridusamet, 2024)

Lisa 2

Kas rakendust oli lihtne kasutada?

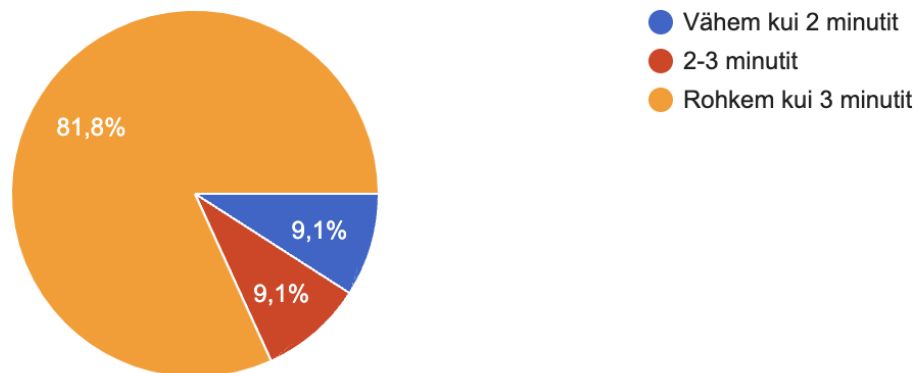
11 vastust

Kui kaua kulus sul aega, et leida vajalik info?

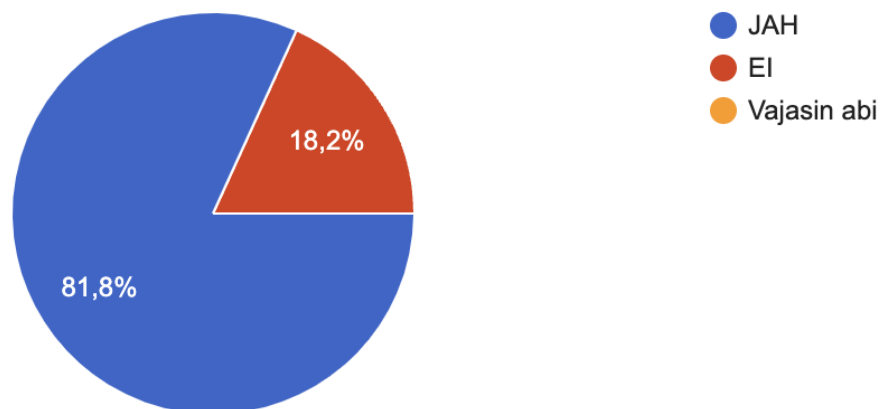
11 vastust

 Kop

Kas said aru, kuidas rakenduses liikuda ja kaarti kasutada?

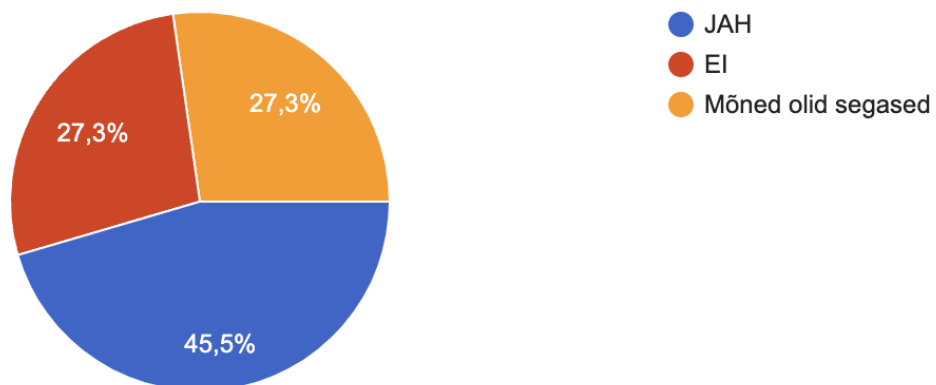
11 vastust

Kas kaardi peal olevad märgid ja sümbolid olid arusaadavad?

11 vastust

Mis sulle selles rakenduses ei meeldinud või oli raske?

11 vastust

Võttis kaua aega ära laadida

laeb andmeid

Laadis natukene kaua.

Mulle ei olnud.

Rakendus ei töötanud ja infot ei saanud

Rakendus ei töötanud. Punkte ei olnud ja infot ei leidnud.

Mulle ei meeldi et andmete laadimine võtab liiga liiga kaua

Mulle ei meeldi see et ma ei saa sisse ja andmeid sisestada, aga ausalt öeldes on rakenduse potentsiaali näha ja näen, et kui asi kiiremaks teha, siis võiks see väga hästi töötada.

laadimine võttis kaua aega

Kuidas võiksime rakendust paremaks muuta?

11 vastust

Kiiremini tööleks mullid esile ja töötaks kiiremini

teha rakendus kiirem

Ilusamad värvid.

Mullid võiks olemas olla.

kiiremini laeks andmeid

Kiirem andmete laadimine.

Website on väga põnev aga veidi aeglane

seda peaks tegema kiiremaks kuna mul pole see veel tootama hakkanud.

arendada, et ta oleks sujuvam

Lisa 3

	Leia kaks Muhu saarel sündinud kirjanikku	Milline oli Briti admiral Walter Henry Cowan'i roll Eesti ajaloos?	Nimeta A. H. Tammeaare kodanikunimi	Mis seos on kirjanik Marta Sillaotsal ja zooloog Heinrich Riikjalal	Nimeta Otto Reinhold Ludwig Ungern-Sternbergi hiidnaine	Kes oli Paap Tallima?	Mitu kirikutegelast on sündinud aastail 1750-1790?	Kes oli Hans Tertsius?	Nimeta Johannes Vares-Barbaruse kolm tegevusala	Milline seos on Amandus Adamsonil ja Georg Lurichil?
1.										
2.										
3.										
4.										

Kuvatõmmis testülesandest (erakogu)